

Tájékoztató: növénytermesztés

A termésmenvelő anyagok ökológiai termelésben történő felhasználhatóságáról

A NÉBIH Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatósága koordinálásával az öko tanúsítószervezetek együttműködésével kerül összeállításra az ökológiai növénytermesztésben alkalmazható növényvédő szerek és termésmenvelő anyagok listája. Ez a tájékoztató a termésmenvelő anyagok felhasználhatóságának kritériumait foglalja össze.

Az engedélyköteles termésmenvelő termékek öko szerlistára történő felvételét közvetlenül a NÉBIH NTÁI-nél kell kezdeményezni. A szükséges információ elérhető itt:

<http://portal.nebih.gov.hu/-/az-okologiai-gazdalkodasban-felhasznalható-forgalomba-hozatali-es-felhasznalási-engedellyel-rendelkezo-novenyvedelmi-celu-készítmények-es-termesmenvelo>

Amennyiben egy készítmény nem szerepel az országos NéBiH szerlistán, akkor az ellenőrző szervezeteknek egyedileg kell elbírálni. A Bio Garancia Kft. ökológiai gazdálkodásban felhasználható szerek listája itt:

<https://www.bio-garancia.hu/hu/szerlistak>

Az EK műtrágyák (azaz az (EU) 2019/1009 rendelete rendelet hatálya alá tartozó termékek) elbírálását továbbra is cégünknel lehet kezdeményezni.

A biotermékek előállítását, jelölését és ellenőrzését az **(EU) 2018/848 rendele**te (továbbiakban Öko rendelet) szabályozza. A tápanyagutánpótlás módszereit, a felhasználható anyagokat az (EU) 2018/848 rendelet 24. cikke, a II. mellékletének 1.9. pontja és az **(EU) 2021/1165 rendelet II. melléklete** tartalmazza. Az Öko rendelet vonatkozó részeit e tájékoztató végén kivonatolva megtalálják.

Az Öko rendelet a termésmenvelő anyagokkal kapcsolatosan az alapanyagok, illetve a gyártási eljárások tekintetében lényegi megkötéseket tartalmaz. Az (EU) 2021/1165rendelet II. melléklete pozitív lista. Ez azt jelenti, hogy fő komponensként csak a listán felsorolt anyagok használhatók, ezért szennyvíziszap, ipari eredetű szennyvíziszap, termőföld, mederkotrásból származó iszap nem használhatók! A segédanyagokra (pl. oldószerek, tartósítószer) vonatkozóan az Öko rendelet nem tér ki. Termésmenvelő anyagban növényvédőszer hatóanyag nem lehet. A hazai szabályozás szerint olyan készítményt lehet ökológiai gazdálkodásban felhasználni, amelynek használatát a 36/2006 FVM rendelet (korábban kiadott engedély esetén annak jogelődje) szerint engedélyezték, vagy EK műtrágyák esetén a hazai forgalmazást bejelentették.

A követelmények összefoglalása

Ha az alapanyag állati eredetű trágya:

Az ökológiai gazdálkodásban **általában tiltott az iparszerű állattartásból származó termékek** felhasználása. Az ökológiai gazdálkodás legfontosabb alapelve, hogy a gazdálkodás fenntartható legyen, ezért nem támogatja a földterület nélküli gazdálkodást, ahol a takarmányt nagy távolságokról importálják, majd a keletkező trágyát valamilyen módon feldolgozzák (dehidratálják, csíráatlanítják) és nagyobb távolságokra elszállítják, mivel ez a helytelen gyakorlat járul hozzá a környezeti terheléshez (szállítás, N-kimosódás).

Állati eredetű trágya esetén az alábbi információkat kérjük az állattartó telepről:

- Mekkora a hektáronként állategység? Az állattartó üzem és vele közvetlenül együttműködő, földrajzilag hozzá racionális távolságon belül elhelyezkedő üzem összesen mekkora területen gazdálkodik. 2 AU/ha a maximális elfogadható létszám.
- Hogyan tartják az állatokat? Ketreces baromfi és nyúltrágya, illetve az ezekből készülő komplex termékek nem használhatók, illetve ahol a padozat több, mint fele rácsos, vagy a istálló teljesen szabályozott (fény, szellőzés stb.), nem megfelelő.

Használható az a trágya, amely mélyalmos, szabadtartású állattartásból származik, ha az üzem a takarmánya nagy részét maga megtermeszteti (vagy szoros együttműködésben regionális együttműködésben a takarmány-trágya csere megoldott). Import termékek esetén angol vagy német nyelvű nyilatkozatot elfogadunk, de minden esetben a gyártónak kell a telep adatairól nyilatkoznia. Az állatsűrűsége, kibocsátásra intenzitására vonatkozó adatokat kérjük megadni. Az iparszerű állattartásból származó termék tiltása egyedül a vágóhídi hulladékok (szaruliszt, vérliszt csontliszt stb.) esetén nem szerepel a rendeletben.

Növényi alapanyagok:

Ha a termék olyan növényből készült, amelyből létezik GMO változat, a GMO mentességi nyilatkozat mellékelése szükséges (kukorica, repce, szója stb, illetve ezekből készült, akár csak adalékként használt alapanyag (pl. szójalecitin) esetén)).

Komposztok:

Ha a komposzt komposztált vagy biogáztermelés céljából anaerob erjesztéssel kezelt, külön gyűjtött háztartási hulladékból nyert termék, és csak növényi és állati eredetű háztartási hulladékból áll, és egy EU tagállam által elismert, zárt és ellenőrzött gyűjtőrendszerben készült, kérjük, mellékeljenek 1 évnél nem régebbi, a nehézfémtartalomra vonatkozó laboratóriumi jegyzőkönyvet. A termékek forgalombahozatali engedélye a nehézfémekkel kapcsolatban maximális értéket határoz meg, amely jóval magasabb, mint az öko rendeletben engedélyezett érték. (A háztartási hulladék tartalmazhat állati eredetű összetevőket is, pl. tojáshéj).

Nincs további megkötés a csak növényi anyagokból álló komposzttal kapcsolatban (növényi anyagok komposztált vagy fermentált keveréke: komposztált vagy biogáztermelés céljából anaerob erjesztéssel kezelt, növényi anyagok keverékéből nyert termék pl. települési zöldkomposzt). Viszont nem használható az a komplex termék, amelyhez szennyvíziszapot, vagy nitrogént (karbamidot, ammonitrátot) adtak. A komposzt dúsítható, de csak olyan anyagokkal amelyek az Öko rendelet I. mellékletében szerepelnek. Ha adtak hozzá komposztálást segítő baktériumokat, GMO mentességi nyilatkozat kell mellékelni.

Gilisztahumusz, humuszkivonat, rovarürülék:

A rendelet nem ad meg semmi pluszkövetelményt. Ezért a gilisztahumuszok és a humuszkivonatok általában jók. Ha használnak a terméket dúsító anyagot, akkor a dúsító anyagnak is meg kell felelnie a rendelet előírásainak (a forgalombahozatali engedély, illetve a címke annyi információt ad csak, hogy makro, mezo vagy mikroelemekkel dúsítva)

Tőzegek:

Kizárólag természetközeghez használhatók, talajjavításra nem.

Kőzetőrlemények:

A kőzetőrlemények korlátozás nélkül felhasználhatók.

Műtrágya kategóriába sorolt termékek:

Ezek egy része is használható, ha az adott termék gyártási eljárása megfelel az Öko rendeletben előírtaknak (részletesen ld. az (EU) 2021/1165 rendelet II. mellékletében)

- **makroelem-tartalmú szervesetlen műtrágyák:**

Nitrogén-műtrágyák – a gyártási folyamat jellegéből fakadóan - nem megfelelők!

Kálium műtrágyák – használhatók: nyers kálisó, káliumszulfát (ipari melléktermék káliumszulfát kivonata nem megfelelő)

Foszfor műtrágyák: lágy, őrölt ásványi foszfát, alumínium-kalcium-foszfát bázikus salak.

- **minimális tápanyagtartalommal rendelkező szervesetlen műtrágyák:**

Kalcium: mész, márga, őrölt mészkő, Breton javító [maërl], foszfátkréta), mészkőpor, dolomit, kalcium klorid (csak almafák levélzetének a kalciumhiány megelőzése érdekében történő kezelésére!) gipsz, cukorgyári és hegyekben zajló vákuumsó gyártásból származó mésziszap

Magnézium magnézium-karbonát, magnézium-szulfát (kiezerít)

Nátrium: nátrium-klorid

Kén: gipsz, elemi kén

- **mikroelem-tartalmú szervesetlen műtrágyák:**

Bór: bórsav, nátrium-borát, kalcium-borát, bór-etanol-amin

Kobalt: kobaltsó, kobalt- kelát

Réz: rézsó, réz-oxid, réz-hidroxid, réz-kelát, réz-oxiklorid,

Vas: vassó, vaskelát,

Mangán: mangánsó, mangán-kelát, mangán-oxid

Molibdén: nátrium-molibdát, ammónium-molibdát

Cink: cinksó, cink-kelát, cink-oxid, cink-oxid

Alga illetve mikroorganizmus készítmények:

A táptalaj összetételére is a fenti szabályokat kell alkalmazni az alapanyagok eredetét illetően. Ez azt jelenti, hogy olyan mikroorganizmus illetve alga készítmény, amelynek táptalaja nitrogéntartalmú műtrágyát is tartalmaz, nem fogadható el.

A GMO-k használatának tilalma:

Az (EU) 2018/848rendelet 11. cikk (1) bekezdése alapján a felhasznált készítmények nem tartalmazhatnak géntechnológiával módosított szervezeteket (GMO), azok származékait, illetve nem készülhetnek GMO felhasználásával. Ennek értelmében GMO-mentességüket igazolni szükséges.